

Forskudsvis udbetaling af børnebidrag, når barnet har egen indtægt

FOB nr. 84.168

Ikke fundet grundlag for at kritisere, at de sociale myndigheder efter børnetilskudslovens ikrafttræden havde videreført en på grundlag af lov om offentlig forsorg udviklet praksis med hensyn til betydningen af barnets egne indtægter for retten til at få forskudsvis udbetaling af børnebidrag fra det offentlige, idet en sådan videreførelse efter min opfattelse ikke gik ud over, hvad der kunne anses for forudsat i forbindelse med lovens gennemførelse.

(J. nr. 1982-875-031).

Lov om børnetilskud og andre familieydelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 609 af 29. november 1978, indeholder som § 21, stk. 1, følgende bestemmelse om forskudsvis udbetaling af bidrag til et barns underhold:

»Et bidrag til et barns underhold, fastsat i henhold til lovgivningen om børns retsstilling, kan, når det ikke betales på forfaldsdagen, fordres udbetalt af det offentlige til den person, der er berettiget til at indkræve bidraget.«

Socialministeriets cirkulære nr. 220 af 29. november 1978 om lov om børnetilskud og andre familieydelse fastsætter i tilslutning hertil i pkt. 46, stk. 2, følgende:

»Har barnet selv indtægter, må adgangen til bidragsforskud afhænge af, om barnet efter en bedømmelse i hvert enkelt tilfælde må anses for at være i stand til at forsørge sig selv - således at det må antages, at den bidragspligtige kunne få bidragsresolutionen ophævet, hvis den pågældende rettede henvendelse til overvrigheden herom - eller om barnet fortsat modtager ikke uvæsentlige tilskud til sin forsørgelse fra forældremyndighedens indehaver.«

Specialarbejderforbundet i Danmark anmodede mig om at tage stilling til, »om der er reelt lovgrundlag for« den gengivne cirkulærebestemmelse. Forbundet henviste herved til et notat af 12. juli 1982 »Om forskudsvis udbetaling af børnebidrag, når barnet må anses for at være i stand til at forsørge sig selv«, som var udarbejdet af lektor Glen Varmer.

Til illustration henviste forbundet til en konkret afgørelse, der var truffet af amtsankenævnet for Københavns amt, hvorved nævnet havde tiltrådt en kommunes afslag på forskudsvis at udbetale børnebidrag under henvisning til barnets indtægter.

I anledning af forbundets henvendelse indhentede jeg sagens akter fra amtsankenævnet samt en udtalelse, hvori nævnet henholdt sig til sin afgørelse.

Mine overvejelser i sagen skete herefter i forbindelse med mine overvejelser i en anden sag om adgang til at foretage fradrag i særligt børnetilskud for børnepension i henhold til en pensionsordning i en pensionskasse. Denne anden sag er omtalt i min beretning for året 1983, s. 224 ff.

Jeg anmodede socialministeriet om udtalelser i de to sager. For så vidt angik den foreliggende sag henviste jeg til, at lektor Glen Varmer nu i en artikel i tidsskriftet Juristen, 1983, s. 246-52, om forskudsvis udbetaling af børnebidrag, når barnet har indkomst, havde anført, at den fortolkning, der ligger til grund for den gængsne bestemmelse i pkt. 46, stk. 2, i børnetilskudscirkulæret, og dermed for den praksis, der har været fulgt, må anses for at være i strid med børnetilskudslovens bestemmelser.

I sin udtalelse til mig henviste socialministeriet til en artikel i Juristen fra den 5. januar 1984, s. 32-34, hvori en medarbejder fra socialministeriet havde fremsat nogle bemærkninger til lektor Glen Varmers artikel.

Jeg udtalte følgende i en skrivelse til forbundet:

»I bemærkningerne til det lovforslag, der blev gennemført som lov nr. 236 af 3. juni 1967 om børnetilskud og andre familieydelse, er det i forbindelse med § 21, der er enslydende med den gældende lov, alene anført, at reglerne i lovforslagets §§ 21-23 » ... svarer til de gældende regler i forsorgsloven. Bestemmelsen i § 21 om, hvem der er berettiget til at indkræve bidraget, bygger på bestemmelsen i § 18, stk. 2, i lov om børns retsstilling«, se Folketingstidende 1966/67, tillæg A, sp. 687.

De dagældende regler i forsorgsloven var indeholdt i lovbekendtgørelse nr. 232 af 26. maj 1965. Forud herfor var de tidligere gældende indkomstgrænser efter lovens §§ 88 og 89 for modtageren, henholdsvis barnet, blevet ophævet, for så vidt angår retten til forskudsvis udbetaling af børnebidrag efter § 76, stk. 1, jfr. lov nr. 89 af 25. marts 1964. Forslag herom blev fremsat under folketingets behandling af lovforslaget, og det er i folketingsudvalgets betænkning fremhævet, at det fortsat var en forudsætning for forskudsvis udbetaling, at den, der var berettiget til forskudsvis udbetaling af bidraget, forsørgede det eller bidrog til dets forsørgelse, »... jfr. lovens § 83, nr. 6, og § 84, nr. 4«, se Folketingstidende 1963/64, tillæg B, sp. 545 f. Dette betød ifølge socialministeriets cirkulære nr. 60 af 6. april 1964 om lovændringen, »... at der som hidtil ikke er adgang til forskudsvis udbetaling, når barnets indtægt er så høj, at det er i stand til at forsørge sig selv«.

I socialministeriets cirkulære nr. 141 af 8. juli 1969 om børnetilskudsloven er det alene under pkt. 37, stk. 2, anført, at »afgrænsningen af den personkreds, der kan kræve bidragsforskud, fremgår af § 18, stk. 2, i lov om børns retsstilling. Efter denne bestemmelse tilkommer retten til at indkræve bidraget den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, såfremt den pågældende har forældremyndigheden over barnet eller lovlig har barnet i pleje«. Spørgsmålet om betydningen af eventuel egen ind-

tægt hos barnet er ikke berørt (når bortses fra en indledningsvis helt almindeligt holdt bemærkning om, at »reglerne om forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag svarer til de hidtil gældende regler i lov om offentlig forsorg ...« , pkt. 36).

I det første hæfte af Meddelelser fra socialministeriet 1972 offentliggjorde ministeriet, der på det tidspunkt var klageinstans på området, en afgørelse, hvorefter adgangen til bidragsforskud, når barnet selv har indtægter, »... må ... afhænge af, om barnet efter en bedømmelse i hvert enkelt tilfælde må anses for at være i stand til at forsørge sig selv - således at det må antages, at den bidragspligtige kunne få bidragsresolutionen ophævet, hvis pågældende rettede henvendelse til overøvrigheden herom - eller om barnet fortsat modtager ikke uvæsentlige tilskud til sin forsørgelse fra forældremyndighedens indehaver«. Tilkendegivelsen blev senere suppleret med en omtale af den af overøvrigheden fulgte praksis med hensyn til den betydning, et barns egne indtægter tillægges for afgørelser af spørgsmålet om bortfald eller nedsættelse af børnebidrag, se Meddelelser fra socialministeriet 1974 nr. 2. Det anførtes, at »disse regler kan anvendes som retningslinier for, om et bidrag kan udbetales forskudsvis«. Der henvises i denne forbindelse til folketingets ombudsmands beretning for året 1973, s. 161 f.

Som det ses, er den bestemmelse under pkt. 46, stk. 2, i socialministeriets cirkulære nr. 220 af 29. november 1978 om børnetilskud og andre familieydelse, som har dannet udgangspunktet for forbundets henvendelse til mig, således blot en gentagelse af den tilkendegivelse, som socialministeriet fremkom med allerede i 1971, og som siden har dannet grundlag for praksis på området, jfr. herved SM, B-meddelelser nr. 10/1976 og ankestyrelsens afgørelse i Meddelelser fra socialministeriet 1976 nr. 2 (s. 35).

I sin artikel i Juristen for 1983 har lektor Glen Varmer rejst spørgsmål om lovmedholdeligheden af denne praksis og har i denne forbindelse navnlig henvist til den ændring af lov om offentlig forsorg, der blev gennemført ved lov nr. 101 af 29. marts 1969. Lovændringen trådte i kraft den 1. april 1969, dvs. før ikrafttrædelsen af børnetilskudsloven af 1967, og de relevante bestemmelser blev ophævet ved børnetilskudslovens ikrafttræden den 1. januar 1970. Ved lovændringen ændredes bestemmelsen i lovens § 83, nr. 6, der som tidligere omtalt udgjorde det formelle, retlige grundlag for efter lovændringen i 1964 (fortsat) at tillægge barnets egen indtægt betydning for retten til bidragsforskud; og i artiklen gøres det med henvisning hertil gældende, at den opfattelse, som socialministeriet havde givet udtryk for i cirkulæret fra 1964, hverken kunne opretholdes efter den 1. april 1969 eller »genoplives« (med børnetilskudslovens ikrafttræden).

Efter at have foretaget en samlet gennemgang af det foreliggende lovgivningsmæssige grundlag med tilhørende forarbejder finder jeg ikke, at der er tilstrækkelige holdepunkter for at tillægge gennemførelsen af lov

nr. 101 af 29. marts 1969 om ændring af lov om offentlig forsorg afgørende betydning i den foreliggende sammenhæng. Jeg bemærker herved navnlig, at hovedsigtet med lovændringen på dette punkt var at tilvejebringe hjemmel for en art fremrykket ikrafttræden af visse af bestemmelserne i den gennemførte, men endnu ikke ikrafttrådte børnetilskudslov om ydelse af særligt børnetilskud.

Jeg har derfor ikke grundlag for at kritisere, at man efter børnetilskudslovens ikrafttræden har videreført den praksis med hensyn til betydningen af barnets egne indtægter for retten til bidragsforskud, der havde udviklet sig på grundlag af lov om offentlig forsorg, idet en sådan videreførelse efter min opfattelse ikke går ud over, hvad der kan anses for forudsat i forbindelse med lovens gennemførelse.

...«